

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 23. jūnijā
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2022/0195(COD)**

**10607/22
ADD 2**

**ENV 656
CODEC 1007
IA 104
CLIMA 317**

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 23. jūnijs
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
K-jas dok. Nr.:	SWD(2022) 168 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS [...] Pavaddokuments dokumentam priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par dabas atjaunošanu

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2022) 168 *final*.

Pielikumā: SWD(2022) 168 *final*

Briselē, 22.6.2022.
SWD(2022) 168 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

[...]

Pavaddokuments dokumentam

priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai
par dabas atjaunošanu

{COM(2022) 304 final} - {SEC(2022) 256 final} - {SWD(2022) 167 final}

Kopsavilkums (maks. 2 lpp.)
Dabas atjaunošanas akta ietekmes novērtējums
A. Rīcības nepieciešamība
Kāda ir problēmas būtība un kāpēc problēma ir nozīmīga ES mērogā?
Vispārējā problēma ir tā, ka biodaudzveidības izzušana un ekosistēmu degradācija turpinās satraucošā ātrumā. Kā norādīts paziņojumā par Eiropas zaļo kursu, tas ir viens no lielākajiem apdraudējumiem, ar ko ES saskarsies nākamajās desmitgadēs, jo mūsu sabiedrība un ekonomika ir lielā mērā atkarīga no veselīgu ekosistēmu sagādātajām priekšrocībām. Ģeopolitiskās norises ir vēl skaidrāk parādījušas vajadzību nosargāt pārtikas sistēmu noturību, turklāt klimata pārmaiņas un biodaudzveidības zudums būtiski apdraud lauksaimniecības ražīgumu ilgtermiņā. Dabas atjaunošana darbojas kā sava veida apdrošināšanas polise, kas garantē ES ilgtermiņa ilgtspēju un izturētspēju virknē tautsaimniecības nozaru. Tomēr līdz šim ekosistēmu atjaunošana visā ES kopumā ir bijusi nepietiekama, lai risinātu šīs problēmas, un ekosistēmas turpina degradēties. Lai gan ir dažas konkrētas rīcībpolitikas, kas veicina ekosistēmu atjaunošanu, ir daudz nepilnību: spēkā esošajos tiesību aktos, piemēram, Dzīvotņu direktīvā, trūkst konkrētu mērķrādītāju, tiesību akti vispusīgi neaptver vairākas ekosistēmas (piemēram, mežus un agroekosistēmas), un iepriekš izvirzītie brīvprātīgie mērķrādītāji nav devuši vēlamos rezultātus. Kopumā līdzšinējie mēģinājumi nav nodrošinājuši pietiekamu atjaunošanu tādā centienu mērogā un līmenī, kāds nepieciešams.
Kas būtu jāpanāk?
Konkrētais mērķis ir visā ES atjaunot degradētās ekosistēmas (piemēram, mitrājus, mežus, jūras, agroekosistēmas, upes un ezerus, kā arī aluviālās dzīvotnes) un jo īpaši tās ekosistēmas, kurām ir vislielākais potenciāls uztvert un uzglabāt oglekli, kā arī novērst un mazināt dabas katastrofu ietekmi. Tam būtu jāpalīdz panākt, lai ES biodaudzveidība līdz 2030. gadam nostātos uz atlabšanas ceļa un līdz 2050. gadam tiktu ieviesti atjaunošanas pasākumi visās ES ekosistēmās, kurām vajadzīga atjaunošana. Atbildība par mērķa sasniegšanu būs ES un dalībvalstu līmenī. Darbības mērķi ir šādi: a) noteikt tādu juridiski saistošus mērķrādītājus ekosistēmu atjaunošanai un uzturēšanai labā stāvoklī, kas papildina esošos juridiskos instrumentus; b) izveidot iedarbīgu īstenošanas satvaru, kādā dalībvalstis izstrādā nacionālos atjaunošanas plānus, kuros aprakstīts, kā sasniegt šos mērķrādītājus, kā arī izklāstīti stāvokļa novērtējumi, atjaunošanas plānošana, ziņošana un finansēšana. Komisija plānus izskatīs un periodiski novērtēs progresu.
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība (subsidiaritāte)?
Pievienotā vērtība ES līmenī rodas tādēļ, ka ekosistēmu degradācijai ir pārrobežu raksturs. Pamatojoties uz spēkā esošajiem ES tiesību aktiem, ir vajadzīga koordinēta un saskaņota rīcība, lai panāktu ievērojamu atjaunošanas līmeni un nodrošinātu ES ticamību, kas tai vajadzīga, lai uzņemtos līderību pasaules mērogā.
B. Risinājumi
Kādi ir varianti, kā sasniegt izvirzītos mērķus? Vai ir kāds vēlāmais variants? Ja tāda nav, kas tam ir par iemeslu?
1. variants: pamatscenārijā tiek pieņemts, ka Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam un relevantā ES un valstu rīcībpolitika tiek īstenota, neieviešot juridiski saistošus atjaunošanas mērķrādītājus. 2. variants: visaptverošs juridiski saistošs mērķrādītājs līdz 2050. gadam atjaunot ekosistēmas ES. 3. variants: vairāki ekosistēmām specifiski juridiski saistoši mērķrādītāji un pienākumi līdz 2030., 2040. un 2050. gadam atjaunot daudzas dažādas ekosistēmas (piemēram, mitrājus, mežus, jūras, agroekosistēmas, upes un ezerus, kā arī aluviālās dzīvotnes). Papildu mērķrādītājus tām ekosistēmām, par kurām vēl nav pieejama pietiekama informācija, var ieviest vēlāk, pamatojoties uz ES mēroga metodiku. 4. variants: ir 2. un 3. varianta hibrīds: visaptverošs mērķis, kas virza vispārējo progresu un ko papildina juridiski saistoši un ekosistēmām specifiski mērķrādītāji. Šis ir vēlāmais variants.
Kāds ir dažādu ieinteresēto personu viedoklis? Kurus variantus tās atbalsta?

Ieinteresētās personas atbalsta viedokli, ka atjaunošanas jomā un juridiskā ziņā ir jādara daudz vairāk. To pamato vairāki viedokļi par visaptverošu mērķi, kā arī par konkrētām ekosistēmām specifiskiem mērķrādītājiem. Dažas ieinteresētās personas, arī tās, kas ikdienā strādā ar dabas resursiem/dzīvotnēm (jo īpaši mežsaimnieki un daži zemes lietotāji), apšaubā papildu tiesību aktu pievienoto vērtību.
C. Vēlamā varianta ietekme
Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais variants (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galvenie varianti)?
Vēlamais 4. variants sniegs virkni priekšrocību. Pirmkārt, tas būtiski uzlabos biodaudzveidības stāvokli un ekosistēmu veselību visā ES. Pakāpeniska pieeja ātri dod pozitīvus rezultātus, un plašs tvērums tiek nodrošināts arī ilgākā termiņā. Uzlabojot ekosistēmu veselību, ievērojami palielināsies arī to spēja sagādāt vairākus ieguvumus, piemēram, mazināt klimata pārmaiņas, novērst un mazināt katastrofu ietekmi, uzlabot ūdens kvalitāti, gaisa tīrību, augšņu stāvokli un vispārējo labbūtību. Novērtējums liecina, ka ieguvumi ir daudz lielāki par izmaksām. Aplēsts, ka ieguvumi no dažādu ES kūdrāju, purvu, mežu, virsāju un krūmāju, zālāju, upju, ezeru un aluviālo dzīvotņu, kā arī piekrastes mitrāju atjaunošanas ir vērtējami aptuveni 1860 miljardu EUR apmērā (izmaksas aplēstas aptuveni 154 miljardu EUR apmērā). Lēš, ka būtiski ieguvumi būs arī citiem ekosistēmu tipiem, piemēram, jūras un urbānajām ekosistēmām, un apputeksnētāju populāciju atjaunošanai.
Cik izmaksās vēlamais variants (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galvenie varianti)?
Galvenās izmaksas būs saistītas ar ekosistēmu atjaunošanu un uzturēšanu. Dažas izmaksas var rasties, jo lauksaimnieki, meža īpašnieki vai zvejnieki, pārejot uz ilgtspējīgāku praksi, zaudē ienākumus; šīs izmaksas varētu daļēji vai pilnībā segt no ES un citiem finansējuma avotiem. Vēlamais variants ietver arī administratīvās izmaksas, kas radīsies, izstrādājot kopīgas monitoringa sistēmas, izstrādājot un īstenojot nacionālos atjaunošanas plānus, pārbaudot progresu. Izmaksas rastos gan dalībvalstu, gan ES līmenī.
Kāda būs ietekme uz MVU un konkurētspēju?
Vēlamais variants, īpaši ilgtermiņā, radīs pozitīvu ietekmi uz uzņēmumiem, kas ir tieši atkarīgi no veselīgām ekosistēmām (mazāk plūdu, mazāk sausuma, labāka ūdens kvalitāte un kvantitāte, MVU iesaiste atjaunošanas darbībās), kā arī uzņēmējdarbību tūrisma jomā. Sagaidāms, ka zināmas izmaksas lauksaimniekiem, mežsaimniekiem un zvejniekiem radīsies saistībā ar zemes apsaimniekošanas veida maiņu, mazāk intensīvu zvejošanu vai pielāgošanos jaunai praksei.
Vai tiks būtiski ietekmēti dalībvalstu budžets un pārvaldes iestādes?
Radīsies izmaksas, kas saistītas ar aktīviem atjaunošanas centieniem, kā arī ar zemes iegādi, kompensācijām zemes īpašniekiem, zemes lietotājiem vai zvejniekiem par papildu izmaksām un negūtājiem ienākumiem, kā arī administratīvās izmaksas, kas dalībvalstīm radīsies nacionālo atjaunošanas plānu izstrādē un īstenošanā. Ievērojamu daļu no 10 % no DFS līdzekļiem, kas līdz 2026. gadam paredzēti biodaudzveidībai, var izmantot dalībvalstu atbalstam.
Vai ir paredzama cita būtiska ietekme?
ES rādītu piemēru starptautiskajās sarunās par biodaudzveidību, piemēram, saistībā ar Konvenciju par bioloģisko daudzveidību. Vienkāršošanas ieguvumus radīs kopīgu monitoringa metodiku izstrāde un iespējamā datu atkalizmantošana citām ES ekosistēmu monitoringa vajadzībām. Dabas atjaunošanas akts turklāt dos pamatīgu ieguldījumu Eiropas zaļā kursa, tai skaitā Klimata akta mērķu, 2030. gadam nosprausto klimata mērķu un ES Klimatadaptācijas stratēģijas mērķu, sasniegšanā.
Proporcionalitāte
Tiesību akts ar atjaunošanas virsmērķi un vairākiem konkrētiem mērķiem, kas aptver plašu ekosistēmu spektru, ir samērīgs ar sasniedzamo mērķu tvērumu un apjomu.

D. Sekojumpasākumi

Kad plānota rīcībpolitikas izskatīšana?

Paredzams, ka tiesību akts stāsies spēkā 2023. gadā un tiks izskatīts līdz 2035. gadam. Kad būs pieejami pietiekami dati un zināšanas, ar grozījumiem aktā varētu iekļaut papildu mērķrādītājus. Mērķu sasniegšanā panākto progresu Komisija novērtēs, pamatojoties uz dalībvalstu regulāri sniegtajiem datiem un informāciju.